BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE ZARAGOZA

SIGNATURA: I – 136

Stella. Stella clericorum. Tolosae. 1480.

CC. 4277

Stella clericorum.

Tractatus qui stella clericorũ in-
scribitur: Feliciter incipit.

Uasi stella matutina in medio nebule: id ẽ pecca
torũ Proprietates huius stelle matutine possunt
referri ad quẽlibet doctorẽ fidei id est sacerdotẽ.
Et continentur in hijs versibus.
Lucis splendorẽ fert secum fert quoq͗ rorem
Ingens dat letum vigilansq͗ decens preit ipsum.
Solem defectum lune comitans hyemisq͗.
Tpe lucescit cedens estate quiescit. Glosa. Lucis splendo-
rem fert secũ. vt ibi Uos estis lux mũdi. Fertq͗ rorẽ scilicet
in p̃dicatiõe. vt ibi Tenebrosa aqua in nubibus aeris. In
gens est. vt ibi Ecce sacerdos magnus. Dat letũ id est fa-
cit letum audientẽ predicationẽ: qui est in tenebris ignorã-
tie. Uigilansq͗ dicit̃. vt ibi Beatus seruus quẽ cũ venerit
dñs: inuenerit vigilantẽ. Decensq͗ dicit̃ scilz p bonã famã
et honestã cõuersatonẽ. Preit ipm solẽ .i. xp̃m qui est ve-
rus sol iustitie. Sicut miles dñm suũ p̃cedit inimicos occi-
dendo suo glado accuto: vt mortui mũdo viuãt xp̃o. De-
fectũ lune comitans .i. sancte ecclesie p cõpassionẽ. Unde
quis infirmat̃ et ego non infirmor. Hyemisq͗ tempe luce-
scit .i. in tpe tribulationis apparet in calore fidei. Cedens
estate q̃escit scilicet in vrente a feruore luxurie ⁊ a ceteris vi-
tijs. Unde q̃ potuit transgredi et nõ est trãsgressus. Salo.
Memẽto creatoris tui. ⁊c. Apl's Diuisiões ministrantiũ
sunt in ecclesia dei. scilz. actiui contẽplatiui et prelati. Un⁹-
quisq͗ in sua vocatione ⁊ suo ordine vel ministerio vel offi-
cio intendat: vt virtuose et fideliter in vinea operet̃. Un-
de Crisostomus. Multi sunt prelati siue sacerdotes noie.
sed pauci sunt dignitate. Unñ Aplus Melius est esse pau-

cos et vtiles: q̄ multos et inutiles. Lucas Messis quidē
multa operarij vero pauci scilicȝ fideles et veri. Hier. Si ca-
ritas facit preciū in rebus honestis: nihil carius deo ꝛ ho
minibus (habētibus ratonē) bono ꝛ vtili pastore. Johā
nes. Pastor bonus animā suā ponit ꝓ ouibus suis. Vñ
ter dictū est petro. Petre amas me? Glo. Amas me plus
q̄ tuos ꝯgnatos ꝛ amicos? plusq̄ res tuas tpales? plusq̄
te ipm? pasce oues meas. Vñ in euan. Qui amat animaꝫ
suā plus q̄ me non est me dign⁹. Apls. Erūt hoīes se ip-
sos amātes. Illi dicunt̄ se ipos amare: qui suū honorē et
cōmodū plus diligūt q̄ honorē dei. Augu. in li. ð doctri
na christiana. Illi vere deū diligūt qui nihil aliud q̄ vt no
men dei glorificet̄ exercent. Vñ iam pauci volunt sustine-
re ꝓpter xp̄m paupertatē/cōtemptū/dolorē. Sed cupiūt di-
uicias/honores ꝛ suauitates hui⁹ mūdi. Tales enī nō su-
scipiūt curas aiaꝝ vel p̄laturas ꝓpter onus vl' ꝓpter iugū
dñi: ȝ ꝓpt honorē. Curā n. aiaꝝ nō debet̄ honori ȝ oneri.

Triplex enī est q̄stio quō sacerdos vel pastor curā
suā intrauerit/vel quō in ea vixerit/vel qualiter eam
reperit/vel patrimoniū crucifixi expenderit/vel propter quē
finē eam susceperit/vel vt pascat gregē sibi cōmissum ver-
bo et bono exemplo/vel vt pascat̄ a grege. Unde hoc no-
mē pastor diriuatur ab hoc verbo pasco/pascis/ꝛ non a
pascor pasceris. Unde illud Hieremie. Pastores pasce-
bant se: et gregem meum non pascebant.

i N vltima eniȝ rōne reddenda: dixit Joseph id est
xp̄s qui est verus Joseph fratrib⁹ suis scilicȝ pasto-
ribus ecclesiarū. Amē dico vobis nō videbitis faciē meā
donec adduxeritis fratrē vestrū minimū. Glo. Qui mini-
mū requirit nō obliuiscit̄ maiorē. Vñ illud. Saguinē eius
id est animā eius de manu tua requirā. Greg. Tot morti-

bus digni sūt neglientes pastores: quot negligūt animas.
Vñ videat q̄sqȝ pastor vel sacerdos quō curā suā intrat:
vel quō eam regat: vel qualiter in ea viuat: vel ꝓpter quē
finē eam susceperit: vel quō patrimoniū crucifixi (vt dictū
est) expendat ne a dño ei obiciat̄ in reddendo rationē yroni
ce. Amice (scilȝ temꝑaliū rerū et nō animaꝝ) quō huc in-
trasti nō habens vestē nuptialē: id est caritatē. qꝛ nō pro-
pter caritatē .i. deū (q̄ est vera caritas) curā tuā intrasti vt
gregē tibi cōmissū pasceres verbo ꝛ bono exemplo. sed vt
pascereris abeo id est vt negligens et ociosus ꝛ viuens lu-
xuriose. ꝛ obmutescente dicat dñs Ligatis manib⁹: ne pos-
sit se defendere: et pedibus ne possit fugere: proijcite eum
in tenebras exteriores .i. cōtinuo ꝑpetue vrentes. qꝛ plus
dilexit lucrū temꝑale q̄ animaꝝ pro q̄bus filius dei mor-
tem sustinuit. Et qꝛ hic vixit deliciose et totus suspirauit in
peccatis/totus suspiret eternaliter in penis. Et q̄tum glo
riatus est in delicijs vite huius/tantū locū date ei in tormē
tis: et facite eum montē in inferno: ꝛ ardeat̄ vt oleū in flā
ma. Unde Ysa. Apportari te faciā sicut gallū gallinaciū:
q̄ portat̄ ð foro pedib⁹ sursū erectis ꝛ demisso capite ꝛ de-
coquit̄ in olla: sic tu decoq̄ris in olla gehēnali varijs crucia
tib⁹ vt pena correspōdeat culpe: qꝛ nō cātasti nō generasti
ꝛ cū alijs maior reputaris sicut gall⁹ gallinaci⁹ maior alijs.

Um beneficiū alicui porrigit̄ valde gaudet sed non
querit primo quis scōꝝ sit patron⁹ in ecclesia: sed
q̄tū valeat in temꝑalib⁹. Vñ iam pauci curāt quō curam
suā suscipiūt vel intrant aut qualiter eā regant/vel in ea vi
uant scđm deū: nec symoniā abhorrent/sed heu iam in plu-
bus dñat̄. Gre. Si quis ea intensione gradus ecclesiasti-
cos vel beneficia querit vt inde habeat vite necessaria: hic
ꝑuerso ordine vult celestia mercari. Longe enī melius esset

mendicare vel arare vnde viueret. Unde Ioh. Qui nō
intrat in ouile p hostiū .i. xp̄m sed ascendit aliūde: ille fur ē
et latro. fur est furādo sibi v̄tutes / ab alijs latro est occidē
do aias. Fur non venit nisi vt furet̄ mactet et pdat. Furet̄
v̄tutes / mactet corpus ⁊ pdat animā in gehennē ignis.

Quilibet pastor ⁊ sacerdos in se tenet̄ habere tria scʒ
scientiā / eloquentiā ⁊ bonā vitā. Scientiā debet ha
bere diuinoꝝ libroꝝ ac eoꝝ intelligentiā in q̄bus deū ꝯgno-
scat se ⁊ alios. Uñ Ber. multi multa sciūt: se ip̄os aūt nesci
unt. Qui se ip̄m nō cognoscit nihil scit. Hec est eni pbatissi
ma sciā inter phos sciares. Dicit eni ꝯgnosce te ip̄m. Cū
Aug. in li. de scīā trini. dei p̄fert scie celestiū terrestriū ⁊ in-
fernorū ppriā ꝯgnoscere infirmitatē. Uñ et Ber. Dñe da
mihi scire te / cognoscere me / diligere te. Eloquēciā dēt ha
bere discretā vt ea q̄ scit ⁊ intelligit alijs p̄dicet ne abscōdat
pecuniā dñi sui .i. sit canis mut⁹ i domo .i. ecclia. Uñ Ysa.
Clāma ne cesses ⁊ annūcia pplo meo scelera eoꝝ. Tullius
Meli⁹ est eloqui copiose ⁊ prudēter q̄ꝫ ali q̄d sine eloq̄ntia
accutissime excogitare. Idē Eloq̄ntia ē sciā recte pferēdi ex
cogitatōe cū ornatu v̄boꝝ ⁊ pōdere sñaꝝ. Idem. Efficaci⁹
est audire q̄ꝫ audiri. Uñ Gre. In sciā sacerdotis nec ē ve-
nia nec excusatio. Daniel. alibi eze. Qui aūt docti fuerunt
fulgebūt q̄si splēdor firmamēti .i. solis. ⁊ q̄ ad iustitiā eru-
diūt mltos quasi stelle in ppetuas eternitates. Uñ Apo.
Duplici honore honorādi sūt sacerdotes. p̄io ppter offi-
cij dignitatē. sc̄d̄o ppter doctrinā. p̄cipue illi q̄ fideliter la-
borāt in euā. qꝛ ordo fideliū p̄latoꝝ est p̄cipu⁹. Uitā bonā
tenet̄ hr̄e sacerdos. vt q̄ ore p̄dicat ope ꝯpleat. Actu. j. Ce-
pit ih̄s facere ⁊ docere. Hier. Quid .n. aliud est bñ loq̄ aut
p̄dicare ⁊ puerse viuere: q̄ꝫ ppo ore se ip̄m cōdēnare. Ori-
ge. Qui aliū nō instruit seip̄m docere non pōt. Gre. Non
in v̄boꝝ splēdore p̄dicator gloriet̄ sed in ope v̄tutū. Hier.

Doctoris est lapsis manū porrigere adiutricē / ⁊ errantib⁹
ostēdere iter veritatis. Gre. Bon⁹ doctor est qui hūiliter
suat disciplinā: ⁊ p disciplinā nō incurrit supbiā Cris. Uis
bon⁹ apparere circa vitā tuā esto auster⁹. circa alioꝝ pctā
esto benign⁹. Audiāt te hoīes pua mādantē ⁊ gñia facien
tē. Gre. Cui⁹ vita despicit̄: restat vt eius sermo cōtemnet̄.

Cuius eni pastor siue sacerdos sit sedulus in cura si
bi cōmissa: ⁊ in ambone fidelis p̄dicator: vt p̄co dñi
vt paret dño plebē pfectā. in cathedra vt pius ⁊ discret⁹ iu
dex: in cōfessiōe mediator inter deū ⁊ pctōrē. Uñ Criso. Nō
erram⁹ modicā penitēciā iniūgētes. Nōne melius est pro-
pter misericordiā reddere rōnē q̄ꝫ ppter crudelitatē: Nam
vbi pater familias est largus: dispēsator eius nō debet esse
tenax. Sed deus est benign⁹ vt quid sacerdos austerus.

Sit etiā sacerdos uel pastor pi⁹ in afflictoꝝ cōpassi
one ⁊ hospitalitate / ⁊ i elemosinaꝝ p posse largitōe
duplici / scʒ corpali ⁊ spūali. Spūalis cōtinet̄ in hoc versu.
Corrigo / pco / p̄cor / doceo / fero / cōsulo / solor. Corrigo er-
rantē. pco inimicis. p̄cor p inimicis. doceo insipiētes. fero
sustinētes. consulo pusillanies. solor tribulatos. Corpalis
ꝯtinet̄ in hoc v̄su. Colligo / poto / cibo / redimo / tego / visito
condo. Sūt etiā septē sp̄es elemosine. Prima est quā ho-
mo sibi ipsi dat. Uñ Salo. Miserere aie tue placēs deo
Idē Qui sibi neq̄ꝫ cui bon⁹: Scd̄a elemosina ponit̄ supra
pedes dñi quā dat ostiatim mēdicantib⁹ ⁊ pegrinis ⁊ ho-
spitib⁹ in hospicio colligēdo ppter deū. Uñ Ysa. Frange
esuriēti panē tuū. Aug. Elemosina est vnguētū q̄ maria
magdalena vnxit pedes dñi .i. paupes (q̄ sūt mēbra ei⁹) vn
gebat. Tercia ponit̄ in gremiū dñi / q̄ dat̄ lepsis / infirmis
⁊ captiuis p̄cipue inter paganos. Uñ Eccle. Abscondite
elemosinā in sinu pauperū. Quarta ponit̄ in man⁹ domini

quã homo dat viduis et orphanis / ⁊ illis q̃s pudet mẽdi-
care: ⁊ qui magnũ defectũ sustinẽt ꝓpt̃ honorẽ tp̃alẽ: p̃ci-
pue aũt quã dat amicis ⁊ cognatis ⁊ indigentib⁹. Vñ il-
lud Et carnẽ tuã ne despexeris. Catho. Ignotũ tu tibi no
li p̃ponere notis. Quinta est q̃ ponit̃ supra cor dñi. cũ ho-
mo dimittit offensas sibi illatas verbis / iniurijs / ⁊ reb⁹ ab
latis. Vñ dimittite ⁊ dimittet̃ vobis. Sexta ponitur in os
dñi: qñ quis offert ad aram ꝓ posse suo de rebus iuste ac-
quisitis. vbi offert̃ sacrosanctũ corpus dñi ꝓ salute viuoꝝ
et mortuoꝝ. Et cũ quis dat sacerdotib⁹ elimosinã cuiuscũ
qꝫ ꝓfessionis vl' ad calicẽ vel ad ornamentũ et decorẽ do-
mus dñi. Unde Ap̃ls. Operemur bonũ ad om̃s dum tẽ-
pus habemus. maxime aũt ad domesticos fidei ⁊ docto-
res. scilicet sacerdotes qui sunt illumiatores fidei. Septĩa
est cũ qua xp̃s totus vestit̃ que datur ꝓ mortuis qui sunt
in purgatorio. Vñ in libro machabeoꝝ. Sancta ergo ⁊ sa
lubris est. ⁊c. Sancta est pro cõpassione. salubris est ꝓ ele
mosinarũ largitione. Vñ Mathe. Date elemosinã ⁊ mun
da erunt vobis omnia. Daniel. Redime elemosinis pctã
tua. Ber. Elemosina data in vita est lucerna q̃ illuiat ani-
mã ne cadat in tenebras eternas. Idẽ. O homo si ieiunas
in hoc nõ differs a dyabolo / q2 ip̃e nũq̃ cõmedit. si vigilas
ip̃e nũqnã dormit: si cõtinens es ip̃e nũquã coit: si silẽtiũ
tenes ip̃e nũquã verbis desluit. in hoc solũ maxime dya-
bolũ supas / si elimosinis operã p̃stas. Bed. Frustra ado-
raturus manus suas expandit ad deũ q̃ eas ad subuenien
dũ ꝓ posse suo paupi nõ ostendit. Ap̃ls. Pietas ad omĩa
valet. Nã si quis lubricũ patit̃ vapulabit sed non peribit.
Hiero. Non memini me legisse aliquẽ esse damnatũ in hoc
sc̃lo qui vitã duxit liberalẽ. Gregi Nũquã est vacua man⁹
a munere aut ꝓpter mun⁹ / vbi est archa cordis repleta bo-
na volũtate. Aug. Qui dat ꝓpter p̃sentẽ pudorẽ vt inter
pellãtis tedio careat / rem et meritũ perdit. Vñ versus. Da
facie leta sine leticia faciei / scꝫ tue. Si dederis ꝓdis rem me
ritũ qꝫ rei. Ap̃ls Hilarẽ datorẽ diligit deus. Aug. Elemo
sina est res sancta: agens peñtia / et minuẽs pctã / sepans a
demonib⁹ / iũgens angelis / ⁊ est quasi murus in expugna
bilis circa animã. Thobias Magna fiducia est elemosina
corã deo om̃ib⁹ facientib⁹ eã. Idẽ Elemosina ab om̃i pec
cato liberat et non sinit animã introire in tenebras eternas.
Salomõ. Sicut aqua extinguit ignẽ sic elemosina peccatũ
Elemosina enim extinguit ignẽ peccati / ignem ire dei / ⁊ ig
nem tocius gehenne.

i Am dictũ est de elemosina duplici scꝫ sp̃uali ⁊ corpa
li / et de specieb⁹ eius cũ auctoritatib⁹ ꝓbatis. Nunc
dicendũ est de suffragijs q̃bus sacerdos aĩabus existẽtibus
in purgatorio tenetur suffragari / q̃rũ elemosinis visus est
et vaĩt quib⁹ aĩab⁹ purgãdis in penis purgatorij ann⁹ pro
die statuit̃ in penitẽcia in hac vita neglecta / vel nõ pacta q̃
aĩe sũt tercia ꝑs ecclesie expectãtes in purgatorio liberatio-
nẽ. Exẽplũ de filijs israel ꝑ desertũ trãseũtib⁹ .xl. annis q̃s
xl. dieb⁹ trãsissent si cõtra deũ nõ peccassent. Triplex enim
dr̃ ecclesia. s. in hoc mũdo militãs: in celo triũphãs: in pur
gatorio expectãs (vt p̃dictũ est) liberatõꝫ quib⁹ q̃tuor mo
dis p̃cipue potest subueniri. versus. Missa / p̃ces / dona / ie
iunia quatuor ista. Absoluũt aĩas quas purgãs detinet ig
nis. Qui ignis ⁊ cetere pene purgatorij grauiores ⁊ acer-
biores sũt q̃ oẽs pene martiꝝ ⁊ oĩa genera tormẽtoꝝ. q̃ in
hoc mũdo a tyrãnis potuerint excogitari ⁊ adinueniri q̃ꝝ
aĩaꝝ nũerus oim hoim viuẽtiũ multitudinẽ excedit. Vñ
Aug. Nescit quid petit qui purgatoriũ petit. O de⁹ quã
dulce erit in hoc seculo satisfacere. Dico q̃ est g̃ui⁹ in pur-

gatorio esse q̄ͣ diu ocul' potest claudi vł apiri: q̄ͣ illa pena
quā habuit btūs laurenti' in craticula. Uñ vna lacrima de
puro corde plata plus purgat q̄ͣ decē anni in purgatorio.
tñ inter duo mala min' malū est eligēdū. Uñ aīe clamāt. vt
Job. Misseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei:
qꝛ man' dñi tetigit me. Duplex enī man' in hoc loco intelli
giť. scꝫ man' tangētis. i. in purgatorio aīas purgans expe-
ctātes liberationē. ꝛ man' dampnātis scꝫ in inferno. Unde
Machabe. Scā ergo et salubris est cogitatio ꝓ defūctis
exorare: sancta ꝑ cōpassionē caroꝝ: salubris ꝑ elemosinaꝝ
largitionē ꝛ orōnē fideliū: ꝛ p̄cipue sacerdotū quib' ꝯmit-
tūť aīe: qꝛ elemosine sūt cib' aīaꝝ: orō vō pot'. Jeiunia fi-
deliū magna refectio et cōuiuiū. ꝑegrinatio caroꝝ: penaꝝ
alienatio ꝛ ereptio. Indulgētia vō eis data ꝓdest ꝑ vt hic
meruerāt dū viuerēt. Uñ legiť in ꝯmēdatōib' aīaꝝ. Deus
cui soli ꝯpetit medicinā p̄stare post mortē. i. indulgētiā: qꝛ
ibi aīe sūt de foro ecclie expectātes liberatōꝫ. s. in purgato-
rio q̄s man' dñi tetigit vt dictū est. Pre oīb' aūt remediis
quib' aīab' exñtib' in purgatorio pōt subueniri missa p̄cel
lit. Gre. O q̄ͣtū ꝛ viuificū donū dei. qꝛ nūq̄ͣ diuia celebrāť
misteria quin ibi cōcurrāt duo virtuosa opa. s. vni' pctōris
ꝯuersio vel ad min' vni' aīe de purgatorio liberatio. Uñ
caueant heredes parētū ꝛ caroꝝ mortuoꝝ cōmissarii testa
mentorū. et maxie sacerdotes ꝛ ceteri quib' aīe cōmittunť.
vel quoꝝ elemosinis vsi sunt vel vtunť. ne aliquo mō eis
hec remedia subtrahāt vel differāt: qꝛ eoꝝ viaticū est quia
ꝑ furto ꝛ sūmo sacrilegio eis reputať. qꝛ p̄mo mortalr pec
cāt in deū q̄ eas saguine suo redemit. Scdo in scōs ꝛ in
oēs āgelos de q̄ꝝ collegio sūt dū liberanť. Tercio peccāt
in omēs aīas exñtes in purgatorio qꝛ impediūt eaꝝ ab-
solutiōꝫ. Quarto peccāt in oēs xp̄ianos viuos ꝑ quib' aīe
liberate a penis orarent ꝛ intercederent ad deū. Pro qui-

bus negligētiis tales si nō satisfecerint in p̄nti grauiter pun-
ientur et in futuro seculo dampnabuntur.

Equiť (vt sup̄ dictū est) q̄ ipis pastor sit sedul' ꝛ fide
liter solicit' ꝓ grege sibi cōmisso. s. ꝓ viuis ꝛ ꝓ defun-
ctis: ꝛ nō ꝑsonaꝝ acceptor qꝛ xp̄s gnāliter vno eodēq̄ꝫ pre
cio. i. saguine oēs redemit vt mereanť a dño directe cōmen-
dari dicente. Euge serue bone qꝛ sup̄ pauca fuisti fidelis su
pra multa te constituam.

Uo ꝫ ordine censeť ille q̄ semꝑ absens ē a cura sua
nec preest vt pastor / nec regit vt mercenari': Jn illo
estimo ordine in q̄ null' ordo: sꝫ sempitern' horror inhabitat.
Ber. Miror clericos aliud eē q̄ͣ qd̄ apparēt in vestitu et
hitu: aut q̄ͣtulū sūt clerici gestu ꝛ actu neutrū exercēt nec re
gūt se vt clerici deberēt nec pugnāt vt layci: inordinanter
plures ex eis viuūt ꝯtra canōes ꝛ statuta ecclesie ꝯfūdētes
seip̄os ꝛ toci' cleri honestatē. Et qꝛ hic cū oīb' ꝑuerse vi-
uētes morib' ꝛ vita ꝑticipāt oīm̄ pena ī futō punienť. Uñ
Orig. Unūquodq̄ꝫ qd̄ ē peccatū hēt suū demoniū / ꝛ vnūquod-
q̄ꝫ demoniū hēt suū supplitiū: Attēdite ꝫ o vos sacerdo-
tes ad q̄d vocati estis electi ꝛ ꝯstituti (vt dictū est) ꝛ huite
deo in scītate et iusticia. Uñ Apls. Nō eniꝫ vocauit nos
dñs in immūdiciā: sed in scīficatiōeꝫ. Uñ idē. Hec est enim
volūtas dei sanctificatio vr̄a / vt sciat vnusq̄sq̄ꝫ vas suū id ē
corp' in scīficatiōe possidere: qꝛ āmbulans in via imaculata
. i. in castitate mētis et corpis: hic mihi ministrabit in tanti
corpis ministerio / ꝛ ego dñs exaudiā eū. Uñ Au. Quid ꝓ
dest si castitas huať in corꝑe: ꝛ mētis integritas int' polluiť
in mēte. Cesari. Uirginitas in corꝑe nihil ꝓdest si caritas a
corde discedat ꝛ hūilitas: nec iam carnis integritas huať: si
anim' tumore suꝑbie corripitur. Ber. Superba castitas
non est vera castitas: sed ornatū dyaboli ꝓstibulū. Aug.
Aīaduertite o vos sacerdotes in quāta puritate ꝛ tremore

debetis accedere ad istud sacrificiū ad qđ xp̄s accessurꝰ sau
guinē sudauit pre angustia. vbi ip̄e sacerdos mirabiliter ⁊
ineffabiliter obtulit. Vn̄ dicatis cū pphēta. In toto corde
meo exq̄siui te. Cor mundū crea in me deus .i. restaura. et
sp̄ūm rectū innoua in visceribus meis. vt te p̄fecte dilige-
re et digne laudare merear.

Quid ergo dicendū est de sacerdotibꝰ manifeste co-
habitātibꝰ cū mlierībꝰ vl' adulteris vl' fornicātibus
vl' pp̄as oues violantibꝰ vel ebriosis vel lasciuis ⁊ sclari-
bus plibus negotijs ⁊ vanitatibꝰ implicatis. Cōmittimus
enī cōsciētijs ep̄oꝝ ⁊ eoꝝ prelatis. Hier. Alieni erroris nō
est nrm reddere rōnē sed p̄latoꝝ. Ber. Integritatis tue sis
diligens explorator / nō aliene. Quid ergo de illis iudican-
dū est qui sponsā xp̄i violant. Hier. Sicut scelistius est sa
crosanctā ecclesiā temerarie destruere q̄z domū plebeiam.
ita scelestius est sponsā xp̄i violare q̄z sponsā pximi. Glo.
super leuiticū. Cū dyabolus sup om̄i pctō gaudeat: maxime
cō gaudet fornicationi. et maxime in sacerdotibus ⁊ religi-
osis qui sunt ministri altaris. Hier. Acerbiora gehēne tor
menta sunt quibus fornicatores et adulteri debent. Idem
Quid tibi cū mulieribus tu sacerdos qui ad altare dei fa-
mulāris in cuius loco stas. Dic sacerdos qui eisdē labijs
oscularis filiū virginis quibus osulatus es filiā veneris.
O iuda osculo tradis filiū hoīs. Ber. O sacerdos corpus
tuū efficit̄ quottidie sepulchrū xp̄i: quō ore tuo egreditur
falsitas: p qđ ingredit̄ tanta veritas / scʒ ip̄e christus. quō
oculi tui aspiciunt vanitatē q̄ inspiciūt tantā veritatē. qua
re manus tue extendunt̄ ad illicita / que tractant tenentem
omnia. quare te ingurgitas ebrietate qui plenus esse de-
beres dei bonitate. Aug. Si sacerdos sit vas incōtinen-
tie et libidinis: iuxta filiū virginis in altari statuet ydolum

veneris et cū ore polluto p̄fert verba canonis: os enī eius
amaritudine ⁊ dolo plenū est. Quis .n. oret cū labijs m̄ in
faciē expuit saluatoris. ⁊ cū p̄sumit sumere corpꝰ dn̄icum
in os eius pollutū: leuiꝰ esset ei q̄ pijceret ipsū i lutū. Ber.
Vere sacerdotes q̄ in carne ambulant deo placere nō pos-
sunt / qui placere meretrici cupiunt et p̄sumūt. Idem Tur-
pissimū est manꝰ deo dedicatas ⁊ sacro crismate cōsecratas
pudendis mulieꝝ ingerere: ⁊ post hoc sacrosctm̄ corpus
dn̄icū tangere. Canō. Nlls p̄sumat audire missam a p̄sbi-
tero q̄z p certo nouerit habere ꝯcubinā Aug. in decreta.
xl. c. de vita p̄sbiteroꝝ dicit q̄ plus placet deo rugitꝰ leo-
nū siue mugitꝰ boū ⁊ grunitꝰ porcoꝝ siue suū: q̄ cantus
in choro p̄sbiteroꝝ cātantiū luxuriātiū Gre. in decre. lx. c.
Si q̄s p̄sbr dyaconꝰ / vel subdyaconꝰ iacuerit in infamia
fornicatōis: inhibeo ei introitū ecclesie donec satisfaciat de
mala fama sua deo et pplo / et si nō satisfaciat: inhibeo vo-
bis ne aliq̄s vrm audeat audire officiū eius. q2 oēs bn̄di-
ctiōes eius ꝯuertunt̄ in maledictiōes: testante Malach p-
pheta. Maledicā inquit bn̄dictiōibus vestris: q2 manus
vestre plene sūt saguine. Ber. O q̄ temerariū ⁊ q̄ nepha-
riū est pollutis manibus tractare filiū v̄ginis: ⁊ ore sordi-
do sumere. Que mens non rapit̄ ad excessū. quis oculus
non erubescit. quis auditꝰ nō terret̄. vbi mūdi preciū pro
ijcitur in sterquiliniū / .i. in os immūdi sacerdotis. Mirum
est q̄ talis tūc nō veret̄ angelū dei stare iuxta se q̄ secet eū
p mediū. Et tales bene possunt vocari p̄sbiteri. Susanne
Aug. O tu indigne sacerdos noli plus me affligere peccā-
do. Plus enim me vulnus peccati tui me ledit: q̄ vulnus
lateris mei. Idem Magis delinquūt qui iam regnantem
in celis cōtemnūt peccando scilicet indigne corpus xp̄i tra-
ctātes et sumētes q̄ qui crucifixerunt eū ambulantē in ter-

ris nõ quasi crucifigentes / sed quasi tanti sacramenti indi-
gni confectores ꝛ ꝑsumptuosi ꝑceptores: qꝛ illi semel deũ
crucifixerunt in terris / isti q̃ptũ in eis est indigne tractantes
et sumẽtes quotidie crucifigunt. Am. Qui indigne xp̄m
sumit: idẽ est ac si ip̄m interficiat. Aug. Melius est spũa-
lia penit⁹ omittere quã indigne tractare vel tangere. Idem
Inter oĩa misericordie dei opa q̃ ab inicio impensa sunt
saluti hominũ nihil mirabilius / nihil excellentius q̃ ꝙ p mũ
do crucifix⁹ est dñs. Leo papa. Magis ad mirãda est dei
hũilitas quã sua maiestas. Aug. Minima gutta sangui-
nis xp̄i suffecisset ad redẽptionẽ generis hũani. Sed ideo
maior copia saguinis eius data est: vt copiosior daresce-
ret xp̄i affectus nos diligentis. Unde Bernhardus. Pa-
tet enim amor xp̄i nos diligentis in vulnere lateris.

a Ttende ergo o homo quantũ p te datũ sit: ꝛ maxi-
me tu sacerdos qui corpus et saguinẽ tractas dñi.
Timẽdũ v̄o est ꝙ dñs tales sacerdotes indignos (vt di-
ctũ est) non exaudiat / sed magis eũ ad iracundiã prouocãt.
Unñ illud. Prouocauerũt eũ filij eius ꝛ nõ filie: sed Belial
in sordibus .i. in peccatis. ideo dñm nõ placant sed magis
offendunt eũ. Nã etiã loca sacra q̃ tangũt ꝛ calcant: ꝙ diu
sunt in pctis obstinati cõtaminãt. Ber. Sacerdos sine of-
fensa viuat: q̃ pro offensis deũ iudicẽ interpellat: ne offen-
sũ pocius ad iracundiã ꝓuocet quã cõpescat. Aug. Mai⁹
ꝑiudiciũ deus in mũdo non patit̃ ab hoibus viuentibus /
q̃z a sacerdotib⁹ carẽtibus sciẽtia et bona vita. Idẽ Plus
placet deo vlulat⁹ canũ vl' lupoꝝ quã cantus inimicoꝝ .i.
clericorũ malorũ. Gre. Nihil est qđ tantũ offẽdat ecclesiã
dei q̃z ꝙ indigni assumant̃ ad regimẽ animarũ. Unñ p̄lati
quidã nũc tẽpis parũ curãt quos iam ad ordines recipiãt
vel admittãt: vl' q̃bus in sacerdotes ꝓmouendos manus
imponãt. Unñ layci iam clerũ vilipendũt: ꝛ claues ecclesie

minime curãt totãqz dignitatẽ sacerdotũ: qꝛ negligentes et
ceci sũt duces eorũ ꝛ ductores cecorũ. Aplŝ. Cauendũ est
ne cũ alijs p̄dicauerim ꝛ ip̄e reprobus efficiar. Predicant
quidã nõ mechandũ ꝛ ip̄i mechant̃: nõ furandũ ꝛ ip̄i furã-
tur. et cetera vitia tã verbis q̃z factis inordinate viuentes
ꝑficiũt. Hec omnia predicta prelatis cõmittim⁹ et ecclesia-
stice correctioni corrigenda.

o Uos ergo prelati ꝛ p̄sbiteri in vobis pendẽt anime
vroꝝ subditoꝝ vobis cõmissorũ. Presbiter dicitur
quasi p̄bens iter gregi sibi cõmisso verbo et vite bono exẽ
plo: etiã ꝓposse tp̄ale subsidiũ: Et non tñ q̃rat lucrũ rez
tempaliũ: sed animaꝝ pro q̃bus filius dei mortẽ sustinuit
Unñ dicit dñs. Ouẽ ꝑditam de manu pastoris requiram.

Egitur in tercio li. regũ cũ regina sabba in aula Sa-
lomonis esset intuita ordines ministrantiũ ad mensã
regalẽ ꝛ oẽm ornatũ curie ꝛ familie: pre omĩbus laudauit
ordinẽ pincernarũ / erant enĩ vnius habitus. Aula Salo-
monis significat ecclesiã: regina mensã scz sũmi regis .i. al-
tare in quo conficit̃ tractat̃ / ꝛ sumit̃ / ꝛ fideliter ministrat̃ sa
crosctm̃ corpus xp̄i. Cui mense diuersi sacerdotes debuiũt
et angeli infiniti: q̃ dicunt̃ v̄tutes celoꝝ. Hui⁹ mẽse scz al-
taris sacerdotes sunt pincerne. ideo debent esse vnius ha-
bitus .i. vni⁹ sancte cõuersatiõis in aula sũmi regis vt pos-
sint dicere cũ psal'. In domo dñi ambulauim⁹ cũ cõsensu .i.
in dei volũtate. Qui pincerne scz sacerdotes / pre oĩbus sũt
electi ꝛ cõstituti ad diuina libamina infundẽda ꝛ ad hono
rem sũmi regis ꝛ familie .i. fidelibus ꝓpinãda. Unñ eis dr̃
ꝑ ꝓphetã. Mũdamini q̃ fertis vasa dñi .i. prepate illi cor-
da v̄ra in oĩ v̄tute et mũdicia interi⁹ ꝛ exteri⁹. interi⁹ p ca
ritatẽ. ꝛ exteri⁹ p bonã famã ꝛ honestã ꝯuersatõez vt digni
sitis bibere de manu dñi calicẽ vini meri plenũ mixto. Psal.

Calix meus inebrians q̃ preclarus est. Canti. Bibite vinũ
qđ miscui vobis scilicet in mea passione sanguine et aqua
de meo latere ꝑfluente: et inebriamini vino mee dilectiõis
Non tñ dico mero: sed meracissimo / scilicet illius vue de
qua legitur vt biberent saguinẽ vue: meracissimũ .i. sagui-
nem filij v̄ginis intemerate. vue dico illius vitis qui dixit.
Ego sum vitis vera et pater me⁹ agricola est. Nobilis est
vinea in qua pater celestis agricola est / nobilis vitis filius
dei est: nobiles palmites / scilicet aplĩ: nobile vinũ eius / cu
ius sacerdotes sũt pincerne / scilicet illius sanctissimi vini .i.
sanguinis xp̃i qui ꝑfluit de torculari / qđ dñs solus in ara
crucis dũ pateret̃ mortẽ calcauit: qui omnibus salz saguinẽ
vue p̄dicte in eã credentib⁹ ꝓpinaret meracissimũ quẽ assũ
ꝑsit homo fact⁹ de mũdissima carne glĩose v̄ginis Marie.

Ya vos sacerdotes pincerne veri salomonis id est.

Jhu xp̃i ꝛ camerarij ꝛ secretarij ꝛ dispẽsatores miste
riorũ dei diligenter attendite in quo gradu ꝛ dignitate sitis
cõstituti scilz super oĩa bona dñi. Vñ Augu. Quid potu-
it deus plus facere sacerdotib⁹ / q̃ seipsũ creare tractare su-
mere et ministrare: Ergo redite ad cor et inspicite illud in-
signe priuilegiũ vr̃e dignitatis. Quinqz .n. sunt dignitates
sacerdotũ pre ceteris. Prĩo dicit̃ sacerdos quasi sacris do-
tatus: scilicz sacris ordinib⁹. qꝛ ip̃e est in sũmo gradu q̃ est
sacerdotiũ. Scđo quasi sacris dedit⁹ / id est sacramẽtis ad
sacrificãda sacramẽta. Nam ip̃e sacrificat sacrosanctũ corp⁹
dñicũ verbis / signis ꝓdigijs / et cetera sacramẽta. Tercio
dr̃ q̃si dans sacra. Dat enĩ baptismũ / cõfessionẽ / penitentiã
indulgentiam / eucharistiã / bñdictionẽ / et extremã vnctio-
nem. Quarto dicit̃ sacerdos quasi sacra docens: docet enĩ
verbũ sancti euangeli ꝛ articulos recte fidei. Quinto dicit̃
sacer dux: quasi ducatũ p̄bens / et iter populo dei ad regna

celorũ verbo sane doctrine ꝛ vite bono exẽplo. Vñ v̄sus.
Sacris dotatus: et sacris deditus atqz Sacra docens: sa-
cra dans: et dux sacer esto sacerdos. Ex. Elegi mihi in sa
cerdotẽ dignũ mansionis habitaculũ in vase vitreo. qꝛ li-
cet vitrũ de vili materia sit: tñ ꝓbat̃ clarius sup aurũ ꝛ ar-
gentũ. sic quilibet sacerdos q̃uis sit pctõr tñ p̄lucet oĩbus
alijs rebus: regib⁹ et p̄ncipib⁹ / et dignior est omĩ creatura.
Vos estis gen⁹ electũ / genus sctã / regale sacerdotiũ pplus
acq̃sitiõis / nõ solũ tp̄alis electiõis sed eterne p̄destinatõis.
Elegit aũt vos dñs añ mũdi ꝯstitutionẽ q̃ non dũ eratis
nisi p̄destinati. Et est notandũ q̄ p̄destinatio nihil aliud ẽ
q̃ gratie vel glĩe p̄paratio / scꝫ grẽ in p̄ñti: ꝛ glorie in futu-
ro. Vñ Aug. sup illo verbo Elegi et p̄elegi. O p̄sbiter si-
ue sacerdos si deus sic te elegit: redde rationẽ villicationis
tue quid vł qđ in hoc scđo elegeris dũ deus vltionẽ a te re
quiret: qꝛ scriptũ est Cui plus donauit plus req̃ret̃ ab eo.

o Veneranda sacerdotũ dignitas si digne ꝛ sacerdota
liter vixeritis: intra q̃ꝝ man⁹ velut in vtero virginis
filius dei incarnat̃. O celeste misteriũ qđ ꝑ vos pater ꝛ fi-
lius ꝛ spũssctũs tã mirabiliter oꝑat̃ q̄ vno eodẽqꝫ momẽ-
to idẽ deus qui p̄sidet in celo in manib⁹ vr̃is est sacrificiũ.
Gre. Hoc tã insigni p̄uilegio stupet celũ / mirat̃ terra / vere
tur homo / horrescit infern⁹ / cõtremiscit dyabol⁹ / venerat̃
angelica celsitudo. Quid ergo retribuã dño ꝓ oĩbus q̃ re-
tribuit mihi: Verbi grã Iste qui creauit me dedit mihi cre
are se. qui creauit me sine me / creat̃ mediãte me. Quid ergo
retribuã dño ꝓ tam singulari dono sacerdoti mihi impen-
so (qđ est datũ optimũ et donũ ꝑfectũ) quasi dicat: nescio
nisi duo minuta scꝫ corp⁹ et animã. corp⁹ in ꝓuitutẽ: ꝛ ani-
mã in laudẽ. Vñ Psal. Lauda anima mea dominũ

c Onsiderate ergo mirabibilẽ vr̃e excellentie dignita-

tē ꝙ vos de⁹ nō solū pre cetero genere honorauit sed etiā
p̄ cunctis creaturis: quas ad laudē et gloriā nois sui crea-
uit Vn̄ dn̄s. Ego ꝯstitui te sup gentes ꝛ regna: vt euellas
peccati maculā ꝛ edifices corda hominū penitentiā agere
volentiū. et disp̄das errores et plantes virtutes in anima-
bus viuificandis. Unde dn̄s. Ego uos elegi de mundo ꝛ
posui vos ad gratiā vt eatis volendo: et fructū auferatis:
fideliter operando et fructus vester maneat ineternum cō-
gregādo. Bern. Nullus fructus carior deo est q̄ fructus
aīaꝝ p quib⁹ mortē sustinuit filius dei. Qui eniȝ deo in oī-
bus hoībus lucrant̄ animas p baptismū regenerant. et p
confessionē ꝛ p penitentiā reuocant: et eos sacramento eu-
charistie cibant: quasi dicat nll's nisi sacerdotes. Malach.
Labia sacerdotꝰ custodiūt scientiā scȝ dei: qꝛ angelus dn̄i
exercituū est. Angelus in cōuersatione: angelus in diuina-
rū gratiarū actiōe: angelus in ardore caritatis. angelus in
subiectionis hūilitate. Salua reuerentia angelorū (quoꝝ
infinitus est numerus) dico ꝙ maiores estis q̄ angeli: ꝛ p̄-
cellitis dignitatē eorū/ largo modo loquēdo. Cui nāqȝ an-
gelorū tradidit deus qd̄ datū est sacerdoti/ scȝ Quodcūqȝ
ligaueris sup terrā erit ligatum et in celis.

n Ota due claues sunt .s. scientie et potestatis: date a
dn̄o beato petro ꝛ ceteris hoībus/ non omibus sed
solis sacerdotibus et successoribus suis: licet eniȝ solus de
us peccata remittat: tn̄ nunq̄ vel raro sine suis ministris
id est sacerdotibus. Qd̄ potest pbari p leprosos quos cū
dn̄s mundasset dixit. Ite ostendite vos sacerdotib⁹ ꝛ hūi-
liter obedite. et dū irent mūdati sūt. Probari etiā potest p
lazarū quē cū dn̄s suscitasset a mortuis: dixit discipulis su-
is: soluite eum et sinite abire. Et quare ipe dn̄s non soluit
eū a vinculis cordis: qui soluerat eū a vinculis mortis. et
quare non iussit mariā et marthā sorores eius soluere: vl'

iudeos cognatos eius qui erant ei propinquiores debito
naturali: q̄ discipuli dn̄i: Per hoc euidenter patet ꝛ pbat̄
ꝙ solis sacerdotibus data est potestas a dn̄o ligandi atqȝ
soluendi. Ecce quāta dei benignitas et sacerdotū dignitas
qꝛ ipe dn̄s qn̄ȝ p malos bonū opat̄. et hoc ideo ne claues
ecclesie a fidelibus puipendant̄. qꝛ si aliqn̄ sacerdotes non
habent ex merito tn̄ habent ex offitio dignitatis. et si q̄s sa-
cerdotū indignus sit (qd̄ absit) hoc sibi non tibi.

e Cce quāta potestas vobis sacerdotib⁹ data est quia
lingue vr̄e claues celi facte sūt. Ber. O q̄tā dignita
tē cōtulit vobis deus. Quāta est prerogatiua ordinis sacer-
dotalis: Pretulit vos regibus terre ptulit hūc ordinē oī-
bus hoībus. ymo (vt altius loquar) pretulit vos angelis
thronis et dn̄ationibus. Sicut eni non angelos sed semen
apprehendit abrahe ad faciendā redemptionē: sic nō ange
lis sed hoībus scȝ solis sacerdotibus corporis ꝛ sanguinis
sui cōmisit cōsecrationē. Nota ꝙ ad quiqȝ verba sacerdo-
tis stantis ad altare ꝛ dicentis verba canonis. Hoc est eni
corpus meū. quibus verbis dn̄s dedit vim conficiendi in
cena platis/ vel in lanceatōe sanguine ꝛ aqua de suo latere
p̄fluente dicebatur. Hoc facite q̄cienscūqȝ sumitis in meā
cōmēorationē .i. ob mei amoris mēoriā: quē exhibui in cru
ce passus p vobis. Tūc eni (vt dicit Ber.) celi celorū ape-
riunt̄: ꝛ ipe xp̄s qui est in sinu patris: mox venire dignatur
in man⁹ sacerdotis cui virtutes celoꝝ deseruiūt et panis in
altari in verū corpus xp̄i: ꝛ vinū in eius sanguinē ꝯuertit̄
et trāsmutat̄ et sub modica forma panis totus velat̄ verus
de⁹ ꝛ homo. Vn̄ ysai. Uere tu es de⁹ absconditꝰ .s. in hoc
pane ꝛ medicina sub nebula. Psal. Mirabilia opera tua
dn̄e .s. in hoc sacramēto corpis ꝛ sanguinis tui et aīa mea
cognoscet nimis .s. credendo firmiter.

Cum ergo tante dignitatis sit sacerdos ꝙ creator sit

sui creatoris ⁊ tocius creature. ipm ꝑdere vl̄ dampnare in-
cōueniens est. Vñ Ysi. Sicut patrē interficere filiū impos-
sibile. sic creatorē ꝑdere creaturā incōueniēs est. Sicut in ec
clesia reliquie sctōꝝ q̄ꝝ aīe in celis sūt ꝯdunt: sic ipe deꝰ re-
quiescit in corde digni sacerdotis. Aug. Elegi ⁊ ꝑelegi mi
hi cor digni sacerdotis in habitaculū dignū mee mā̄siōis tā
q̄ꝫ in vase vitreo. Licet vitrū sit de vili materia tñ splēdidiꝰ
est auro ⁊ argēto Sic sacerdos ꝑlucet dignior ⁊ maior co
rā deo oībꝰ hoībus regibꝰ ⁊ ꝓncipibꝰ huiꝰ mūdi in sua dig
nitate. Vñ honorandi sūt sacerdotes q̄bus deus tantā in
mūdo p̄ oībus hoībꝰ ꝯtulit gratiā ⁊ honorē. Vñ dñs. Qui
vos audit me audit. ⁊ q̄ vos spnit me spnit. Apls. q̄ vos
cōturbat. s. indebite: iudiciū portabit q̄cunqꝫ est ille. zach. q̄
vos tāgit sacerdotes offendit pupillā oculi mei. Et dñs in
p̄o. Nolite tāgere xp̄os meos: q̄s et ꝓphetas vocat dñs.
Et in prophetis meis nolite malignari.

Legit̄ de alexandro rege magno q̄ cū venit hierusl'm
ad expugnandū eā: occurrit ei sacerdos iudeoꝝ in
ornatu pōtificali q̄siuit rex q̄s eēt: ⁊ dictū est ei q̄ eēt sacer-
dos altissimi. ipe v̄o descēdēs de equo hūiliter inclinādo
honorauit eū. Et si iudei ꝑ eū obtinuerūt gratiā regis: q̄ꝫ-
to magis sacerdotes xp̄ianoꝝ huiꝰ tp̄is honorādi sūt quia
ipse deus honorat̄ in ipis cuiꝰ camerarij sūt et ministri. Sa
lo. Dabit̄ illis. s. sacerdotibꝰ electū dei donū et sors in tem-
plo dei altissimi / scꝫ sors duplex gr̄e et glorie. De sorte gr̄e.
Psal. in manibus tuis sortes mee id est ordo ⁊ vita electio
nis. De sorte glorie daniel. Stabis in sorte tua in finē dieꝝ
Sapi. Ecce cōputati sūt scilicet sacerdotes inter filios dei.
et inter sanctos sors illorū est scilicet sacerdotum. Meri-
to ergo gaudete ⁊ benedicite vos sacerdotes dñi dño lau-
date ⁊ superexaltate eū in scl'a. qui vos ad tantā gloriā elegit.

Venit filiꝰ hoīs q̄rere ⁊ nō seducere / saluare ⁊ nō dissi
pare sicut mali prelati. De quibꝰ sapien̄. Durum est
iudiciū hijs qui male intrant: durius hijs qui postq̄ꝫ intra
uerūt male viuūt: durissimū hijs qui male ꝑsunt. Tres .n.
sunt questiōes. quō intrasti / quō vixisti / et quō rexisti. De
primo. Amice quō huc intrasti nō hñs vestē nuptialē: Si
forte canonice intrasti: nō ꝑ precū violentias. non ꝑ ꝑciū:
nō ꝑ cōsanguinitatē: ad huc restat qua intensione: aut per
caritatē / aut ꝑ cupiditatē. Si propter deū faciat q̄ dei sunt:
sicut qui venit ad forū faciat ea ꝓpter que venit. At ille ob
mutuit. q̄ nō precauit sibi de hac questiōe. q̄ oculus eius
non erat simplex .i. intentio igit̄ totū corpus erit tenebrosū
Vñ dñs. Mittite eū in tenebras exteriores. Scd'a questio
fit ꝑ Ysayā. tu qui es: quasi quereret. quis hic: qualiter
vixisti in ecclesia tua: Si nescis responderi sequit̄. Appor-
tari te faciā quasi apportat̄ gallus gallinaciꝰ qui maior est
alijs. Et maiores in ecclesia deitam nihil faciūt: sed mino-
res. Tercia q̄stio fit ꝑ Hiere. Ubi est grex tuus qui datus
est tibi pecus inclitū id est valde gloriosū: Et ne credas de
um posse dubitare de aliq̄ oue. dicitenī. Adhuc transibūt
oues per manus numerātis. Si igitur non solū ꝓ vobis /
sed pro singulis subditis oportet rationē reddere: q̄ꝫ duris-
simū putas iudiciū erit q̄ omnibus presūt: Tria sunt quibꝰ
optime dyabolū vincimꝰ. scꝫ ardens cogitatio / carnis mor
tificatio / et acuta oratio. De primo. Psal. In meditatiōe
mea exardescit ignis quo fugas dyabolū fulgura choruscā
tē / maxime si meditatiōes sint de passiōe xp̄i. De scd'o. Ap
pls. Castigo corpus meū ⁊ ī s̄uitutē redigo De tercio Au
gu. Oratio hūilis diuinū pmeret̄ auxiliū. Xp̄s dicit ꝑ Eze
chi. ad ꝑlatū. Speculatorē dedi te domui israel .i. laycis.
Unde valde necesse est vt sint lucidi pastores: q̄ nemo po

tест in speculo speculari lutoso. Xp̄s est sol. pastor debet eē
luna. Luna aūt nō habet lumē nisi a sole. ita sacerdos non
debet recipere decorē a mundo sed tm̄ a xp̄o. Itē sacerdos
qui p nūmis celebrat videt̄ dicere cū iuda. Quid vultis mi
hi dare et ego vobis eū tradā: ergo nefas est vēdere dn̄m
suū. Cogita q̄ primus seruus venditor se ipsuz suspendit.
Iudas enī nūmos misit in templū. Peiores sūt sacerdotes
qui denarios p quibus cātant mittūt in lupanar: et in vē
trē suū. Iudas semel xp̄m vendidit et de hoc penituit ꝛ tu
forte mltociens vendidisti et nō penites: caue ne desperās
te ipsū suspendas. Ber. Venient an̄ tribunal iudicis audi-
etur pplor̄ accusatio et grauis allegatio quor̄ vixerūt sti-
pendijs. et nō diluerūt eor̄ pctā. Audi dn̄m dicentē. Vos
cōmeditis pctā populi. Et alibi. Pasce pasce. sed non di-
cit vende vende. Item. O bone ihesu videt̄ cōtra te cōspi-
rare vniuersitas ppli xp̄iani. Nam illi in psecutione tua sūt
primi: qui in ecclesia videntur gerere principatū. Si quis
de populo deuiat ille solus perit: sed sacerdotis error mul
tos perire facit. si etiā non obest q̄tum pdest. Ber. O sa-
cerdos corpus tuū efficit̄ quotidie sepulchrū xp̄i / cur tūc p
os tuū egredit̄ falsitas p quod ingredit̄ quotidie veritas:
Cur oculi tui vident vanitatē, qui quotidie aspiciūt verita-
tem: Cur manꝰ tue extendunt̄ ad illicita et inania / q̄ tenent
tenentē oia: Cur te ingurgitas ebrietate qui totus plenus
debes esse bonitate: Rogo ergo te vt fugias omnē vani-
tatē: ne in futuro cādē neris p veritatē. Tanto vtiq3 grauiꝰ
cades ab alto: q̄to excellentius polles dignitatis offitio.
Idem Ber. O dn̄e pastores tui mutati in tonsores agni in
lupos: defensores in dissipatores. qui deberent esse sobrij /
quottidie sunt ebrij. qui p̄lati: pylati. qui casti / incesti. qui
pastores seductores. Nonne tociens repetitum est: petre
amas me: pasce oues meas quasi dicat nisi me pfecte dili-

-ligas .i. plusq̄ te tua et tuos non intromittas de cura ista
nec tu sacerdos et maxime pastor p ouibus: p quibus effu
sus est sanguis meus. Ber. Nō debet alior̄ ducatū suscipe
qui nō vult alios bn̄ viuēdo preire. Nll's ita vilipēdit offi-
ciū suū sic clerici. Fabri et agricoli mane surgunt sed nō ipsi
dormiūt enī vsq3 in meridiē. Ber. Ve sacerdotibꝰ miseris
pditoribꝰ socijs qui xp̄m iterū .i. q̄tū in eis est crucifigunt
ꝛ sāguinē testamēti pollutū ducūt. Qui manibꝰ pollutis o
culis impudicis / ore venenato / corde impudico / dū ad reue
rendū sacramentū nō reuerenter accedunt angelos assistē-
tes offendūt et de singulari medicina sibi miserabiliter ac-
quirunt eternā damnationē. Cauete vobis prelatuli / vo-
ratores vt catuli. mortē nō attenditis qui fauorē venditis
Dant̄ nūmi pcurant̄ puuli. sc3 ydiote / irregulares excōica-
ti / giezite / ebriosi / lusores / nunq̄ casti / semp incesti / ve vo-
bis ve et semper ve.

Dominus trāsiens de hoc mundo ad patrē ecclesiaz
(quā suo sacratissimo sanguine redemit) fratribꝰ su-
is .s. sacerdotibꝰ regendā ꝯmisit dicens. Exiui a patre ꝛ ve-
ni in mundū / iterū relinquo mundū et vado ad patrē vos
oues meas custodite p quibꝰ sanguis meꝰ effusus ē. Quā
ta sit dignitas sacerdotalis sc3 officij et ordinis audiamꝰ et
videamꝰ. Quātumcūq3 enī sit aliquis bonus: tn̄ nō potest
ꝯficere corpus xp̄i nisi ordinatꝰ fuerit. vt officij sacerdota-
lis exhibeat ministeriū: dei aūt est officiū tribuere ꝛ bn̄dic-
tiones. Vn̄ Aug. Sacerdotes nō ppria virtute bn̄dicunt:
sed q2 xp̄i figurā gerunt ꝛ ppter eū qui in ipsis est bn̄dictio-
nis tribuūt plenitudinē. O sacrū ꝛ celeste misteriū / qd̄ per
vos pr ꝛ filiꝰ ꝛ spūssctūs mirabilr opat̄: credimꝰ q̄ post de
um nō est tāta gr̄a et potestas sicut est vr̄a. Unde Berna.
Sup potestate vr̄a ꝛ tam insigni p̄uilegio vr̄o stupet celū

mitrat terra/cōtremiscit dyabolus/abhorret infernus/vere
tur homo/venerat plurimū angelica celsitudo/q𝔭 vno eo
dēq; momēto deus q̄ p̄sidet in celo: in manibꝰ vestris ē in
sacrificio. Sed vn̄ hoc dulcissime et pijssime ihesu vt sacer-
dotes (qui sūt vt nos vermiculi et puluis et cinis) te presen
tē habere mereant̄ p̄ manibus/p̄ oculis/qui totꝰ ⁊ integer
sedes ad dexterā patris qui vniꝰ hore momēto a solis or-
tu vsq; ad occasū/ab aq̄lone vsq; ad austrū p̄sto es dn̄e:
Certe nō ex debito nō ex merito/sed ex voluntatis tue bn̄-
placito: p̄parasti te in dulcedine tua pauperi deꝰ. scȝ sacer-
doti. Hec est vere celestis indulgētia/hec est cumulata glo
ria/hec est vere sup excellens gloria: sacerdotē deū tenere
in manibꝰ. nullis angeloꝝ/nullis archāgeloꝝ nullis spiritibꝰ/
sed hoībus: nō oībus/sed tm̄ ordini vr̄o cōmissā esse credi
mus celebrationē tanti misterij vt consecratus in sacerdo-
tē prorsus id ipsū cōficiat in altari qd̄ christꝰ in cena pasca
li cōfecit manibꝰ suis. In altari quippe sacerdotū ore ⁊ ma
nibus cōficitur xp̄i corpus nō creat̄ nō nascitur/sed qd̄ to-
tū in dextera patris est: est totū in manibus/totū in ore su-
mentis: vnꝰ in multis ⁊ in diuersis. O sacerdos tu es sacer
dux/sacra docens sacrum dans. Sacer dux in exhortatiōe.
sacra docens in participatione carnis et sanguinis christi:
sacrū dans pro deo exemplū viuendi ceteris. Ut amplius
mouearis ymo vt magis incalescas in amorē tui redemp
toris voluit xp̄s vt iugiter coleret̄ p tuū misteriū quod se-
mel offerebat̄ in mundi preciū: et perhennis illa victima vi-
ueret in mēoria ⁊ sp erit in glīa p̄ris. Un̄ Moys. rogauit
dn̄m q̄ndā dicens. Ostende mihi te ip̄m dn̄e verū. Sed ti-
bi nō solū ostendit̄ sed in manibus tuis se totū tradidit. De
lectari ergo debes o tu sacerdos ⁊ gaudere in sacramento
altaris/in cuiꝰ cōfessiōe fidelis minister inuenit ī medio pa

tris et filij et sp̄ussancti (astantibꝰ ex omī latere supnis or-
dinibꝰ) sacramentū p nobile misteriū supexcellentis glorie
videt et sentit sacerdos filiū dei fratrē suū amantissimū: cu
ius veraciter carnē et sanguinē tenet. Un̄ Psal. Narrabo
(inquit) nomē tuū fratribꝰ meis. Uidet et sentit sp̄ūm sctm̄
a patre et filio pcedentē domesticū esse sociū factorē ⁊ dis-
pentorē suū qr ip̄e vere consolator est penitētiū et aduoca
tus oīm in se sperantiū. Uidet verū deū ⁊ sentit sp̄ūaliter an
gelos et oēm celi celoꝝ senatū sibi applaudentē. ⁊ vt cōci-
uis eoꝝ ascribi mereat̄. Ibiq; celebrat̄ familiare colloquiū
inter deū ⁊ moysen amicū suū.i. fidelē ministrū. Pensa igit̄
iugiter/āplectere suauiter/repone fideliter quid audis/q̄d
agis/quid legis/quid tenes. Calix sepulchrū xp̄i/patena la
pidē suppositū/corpale sudariū. Substractoria corpalia
lintheamina quibꝰ inuolutus fuit xp̄s significant. Hostia
quā vides non est panis/sed caro et sanguis eius qui pe-
pendit in cruce p mūdi vita. Jam oculis tuis vides panē
angeloꝝ qui nescit putrescere nō vadit in secessū/sed ducet
te in excessū: illuc reducet te vn̄ retraxit ymaginē. Hoc ita-
q; sacramentū ab eterno in celo repositū/sed dyabolo pe-
nitus celatū. prophetis quibusdā reuelatū. solicitudini et
sanctitate vestre est traditū et p omnia donatū. Quis vi-
dit talia: videant oculi ne mirent̄/qr om̄ia sicut voluit fecit
O sacerdotes q̄ntum est q𝔭 in eleuatiōe manuū vr̄aꝝ capi-
ta regū inclinant̄: q𝔭 reges ⁊ regine vobis munera offerunt
Om̄is eccl̄ia vos patres cōfitetur et expectat intercessores
In quorū priuilegiati amoris premiū datū est dictū est pe
tro. Pasce oues meas in singularitate potestatis datū et
⁊ dictū est apostolis. Quodcunq; ligaueritis sup terrā. ⁊c.
Pensate q̄ntum est hoc maximū scȝ si ad legationē angelo-
rū assensus hoīm expectaret̄ q̄ntum ꝰ est si ad arbitriū ho-

minū assensus inclinat angelo℞. Audite vestri officij dignitatē cautelā et cōstantiā. cū dixit elegi vos. ₰c. officiū vt cū dixit eatis. cautelā: vt cū dixit fructū afferatis. Constantiā. vt cū dixit fructus vester maneat. vobis etiā dictū est. Ite in vniuersam orbē. ₰c. Electi ḡ estis vt eatis. ergo piculosū est vobis stare/ piculosi⁹ sedere/ piculosissimū iacere.

Recordor me legisse qđ accidit in burgundia cū sacerdos quidam veniret ad sinodū transiens p mediū nemorū obuiū habuit dyabolū in figura hoīs transfiguratū quem cū salutasset tradidit ei lrām quandā clausā tradendam episcopo ꝛ vniuersis rectorib⁹ in illa sinodo cōgregatis quā cū apuisset epūs in p̄ntia oīm fecit legi. Tenor autē illius lr̄e erat iste. Rectores tenebra℞ rectorib⁹ ecclesiarum salutē. Mandam⁹ vobis ꝙ multū diligim⁹ vos. qꝛ qđ cū ꝗ vobis cōmittitr̄ ad infernū cū magnis glomerationibus destinatis. Itē alibi dictū fuit episcopo puerso a xp̄o dn̄o. Qn̄ reduces mihi animas ꝗs cū prauo exemplo damnificasti. Ber. Timeant clerici ministri ecclesiarū qui in terris res sancto℞ quas possident tā inique gerūt vt stipendijs ꝗ sufficere debeāt minime ꝯtenti: supflua quibus egeni sustētari: deberēt impietate sacrilegij sibi detinēt et in vsus supbie atq₃ luxurie victū pauperū cōsumere nō verent̄: dupliciiniquitate peccantes: sc₃ et ꝙ aliena diripiunt et sacris in suis vanitatib⁹ ꝛ turpitudinib⁹ abutuntur. Heu hodie nō pascūt pastores oues sed seipsos ppter ꝙ cōminat̄ eis dominu⁹ damnationē. Ezechiel. xliij. Ve pastorib⁹ hierlm. qꝛ pascebāt seipsos nō oues pascunt̄ a pastorib⁹ a quib⁹ pasci deberēt. Vn̄ Ber. Cōuenit bonitas amabilē/ scientia discibilē/ disciplina mutabilē reddūt. Sciētia et disciplina bonitatē attrahūt. scientia corrigit et disciplina pascit. Debet aūt quilibet p̄latus et religiosus et clericus qui alijs preest

sollicitus esse quō deo placeat in puritate cōscientie. Ber. Manducare spūaliter corpus xp̄i est passiōis ꝛ redemptionis eius attentius recolere sacra benefitia ad sumendum suauiter in cōscientia ꝛ recolendū fideliter in mēoria. Aug. Quotidie corpus xp̄i sumere nō laudo nec vitupo. Hoc ē signū sepe cōicandi cū de pceptiōe hui⁹ sacramenti timor seruilis minuit̄. et incendiū caritatis plus augmentat̄. Sz p hoc aliqui retrahunt̄ cū de cōmunione deuotionē ꝛ cōsolationē singularē nō ita pcipiūt pro vt eis beneplacitū foret. Et hij magis sua ꝙ̄ dei sui videntur querere.

Veneranda sanctitudo manuū sacerdotū. O felix exercitiū. o mundi vere gaudiū. vbi yma sūmis iūgunt̄: cū Xp̄s tractat xp̄m. sacerdos dei filiū tibi delicie sūt esse cū filijs hoīm. Vn̄ Petrus in canonica. Vos estis genus electū/ regale sacerdotiū/ gens sancta/ ppl̄us acquisitionis. Aug. Vos estis inquit genus electū nō solū electiōe temporalis p̄lationis sed (vt spero) electionis eterne p̄destinationis. Unde Apl̄s. Elegit eos ante mundi cōstitutionē/ qui non dum erant nisi p̄destinati. Augu. Quō elegit eos ante mundi constitutionē: qui non dū erant nisi p̄destinando. Bre: Predestinatio nihil aliud est ꝙ̄ gratie presentis/ et glorie future preparatio. Aug. Quatuor eni requiruntur pprie ad p̄parationē gratie p̄ntis ꝛ p̄destinationē glorie future. Primū est voluntas tribuentis. Secūdū est libertas volūtatis Terciū est p̄destinatio nō existis. Quartū est meritū accipientis. Alioquin nec gratia in p̄nti nec sequeret̄ gloria in futuro. Unde Apl̄s. Quos p̄sciuit/ hos predestinauit conformes fieri ymaginis filij dei. scilicet sacerdotis in tanti misterij ministerio. Idem. Quos predestinauit hos ꝛ vocauit. et quos vocauit hos ꝛ iustificauit

quos iustificauit illos magnificauit. Glo. In p̄destinati-
one est grā / in vocatiōe potentia: in iustificatiōe leticia / in
magnificatiōe glīa. Uñ vos sacerdotes estis gen⁹ electū.

Augustinus O presbiter siue sacerdos sicut deus
te elegit et p̄elegit redde rōnē villicatiōis tue in quā
vel q̄d tu in hoc seculo elegeris dñ deus electionē a te req̄
ret nō est dubiū dare an sacerdos sit angelus an dyabolus
Si vixerit in castitate corpis et aie et hūilitate est angelus.
Si vixerit ecōuerso est peior dyabolo. et hoc est horribile
valde malis p̄sbiteris. O sacerdotes cōsiderate vr̄e digni-
tatis dulcissime excellentiā: qr dñs vos ditauit p̄ om̄ibus
creaturis. Honorandi sūt quippe sacerdotes quibus dñs
tantā in mundo pre om̄ib⁹ cōtulit gratiā et honorē.

Sapientia. Ecce cōputati sunt sc3 sacerdotes inter fi-
lios dei: et inter sanctos sors illoꝝ est sc3 sacerdotū.
Merito ergo gaudete: ꝛ bñdicite vos sacerdotes dñi dñō
laudate et superexultate eū in scl̄a: q̄ vos ad tantā dignitatē
et gratiā elegit. Et gratias agite ei p̄ tantis bñficijs presen
tibus p̄teritis et futuris / et eternalibus tpalibus et spūali-
bus: et rogate suppliciter dicētes. Confirma hoc deus q̄d
opatus es in nobis p̄ imensam gratiā tuā in p̄nti: et presta
vt cū om̄ibus nobis cōmissis et om̄ibus fidelibus et cū oī-
bus sctīs et angelis tuis in futō regno celorū confiteamur
nomini tuo sancto: et gloriemur in laude tua in eternum.

Dominus noster pontifex de vestibus sacerdotalib⁹
misticā (vt sūmus sacerdos) camisiā induit in almo
vtero sc3 beate v̄ginis Marie. Ministri v̄o iudeoꝝ dede
runt ei amictū alapis contextū. Herodes albā quando illu
sit eum alba veste indutū. Ministri pilati cingulum quan
do flagellis ceciderunt eū. Dederunt ei phanonem quan
do ligauerunt ad colūnam stolam sputis contextā. casulam
quando induerunt eum veste purpurea dicētes. Aue rex
iudeorum Lanceam pro baculo. Crucem pro sede episco-
pali. Spineam coronam pro infola. Clauum in pedibus
pro scandalis. Clauos in manibus pro annulo et cirothe-
cis. Sicq3 ornatus pontifex noster primo templum asper-
sit: missam cantauit. Hely. Hely. postea indulgentiam de-
dit dicens. Pater dimitte illis. et cetera.

Prelati temere credunt sibi cuncta licere:
Credidit et Cayphas omen nefas sibi fas.
Ue misero mundo: ve primo veq3 secundo.
Ue per pontificum dedecus horrificum.
Pontifices muti de iure suo male tuti.
Quamuis cornuti non audent cornibus vti.

Nota sex vicibus fudit christus sanguinem suū pro
nobis. Primo in circumcisione. et hoc fuit nostre
redemptionis initium. Secundo in oratione. et hoc fuit
nostre redemptionis desiderium. Tercio in flagellatione
Quarto in coronatione. et hoc fuit nostre redemptionis
meritum. quia liuore eius sanati sumus. Quinto in crucifi
xione: et hoc fuit nostre redemptionis precium. Tunc enī
que non rapuit exsoluit. Sexto in lateris apertione. et hoc
fuit nostre redemptiōis sacramentū. quia inde exiuit san-
guis et aqua. Sanguis in remissionem peccatorū: ꝛ aqua
ad lauacrum baptismi sacrificandum.

In Laudem libelli.

Aspice presentis O clerice dicta libelli.
 Nomen pastoris quisquis habere voles.
Terrenis nunquam vel paucum rebus adhere
 Hunc mundum spernens/celica sola pete.
O quanta mentis acie perpendere debet
 Is qui pastoris accipit offitium.
Ne pro diuitijs curam sibi vendicet ipse
 Et non vt populo dogmate subueniat.
Crede/tuo dabitur merces condigna labori
 Apte si proprium rexeris ipse gregem.
Illicitus si cecet amor te diuitiarum
 Letheas ditis ingredere domos.
Labitur ex vero si quis tuus agnus ouili
 Ad christi caulam dulcius hunc reuoca
Verus pastor oues ad summum ducat ouile
 Terrenus cum artus spiritus exuerit.

Libellus Stella clericorum dictus
Feliciter explicit.